
Biztosítási szótár

A

Ajánlat: lásd *Biztosítási ajánlat*.

Alapbiztosítás: a szabályzatokban rögzített kockázatokat tartalmazó biztosítási alapszerződés, amelyhez *kiegészítő biztosítások* is köthetők.

All risks: "minden kockázatra" kiterjedő biztosítás. A szerződés nem a *biztosítási eseményeket*, hanem csak a *kizárásokat* tartalmazza. A biztosító minden olyan kárt megtérít, amelyet nem zár ki. Általában az ipari vagyon a szállítmány-, illetőleg az építési-szerelési biztosítások, újabban a lakásbiztosítások körében alkalmazott kockázatviselési forma.

Alulbiztosítás: ha a biztosítási összeg a vagyontárgy értékénél kisebb, a biztosító a kárt olyan arányban köteles megtéríteni, ahogy a biztosítási összeg a vagyontárgy értékéhez aránylik. (Ptk. 553. § (2) bek.)

Aránylagos kártérítés: lásd *Pro rata*.

Avult érték (*kárkori érték*): a vagyontárgyak valós értéke a kár időpontjában. Az avult érték más megközelítésben, a vagyontárgy új értéke, csökkentve az időarányos erkölcsi, műszaki avultsággal.

Avultatás: a gépjárművek értékének az időmúlás, illetőleg a fokozatos elhasználódás miatti – százalékban kifejezett – csökkenése. Ha pl. egy gépjármű - a kár időpontjában - 70%-os műszaki állapotú, a károsult az újkori érték 70%-ára tarthat igényt. A fennmaradó 30% az avultatás mértéke, amelyet a tulajdonosnak kell viselnie. (*Lásd Kármegosztás, Káronszerzés tilalma!*)

AUDATEX: a sérült gépjárművek helyreállításához szükséges alkatrész- és fényezőanyag árat, valamint munkadíjat meghatározó program.

Á

Ág: *biztosítási ág* a biztosítások kockázati ismérvek szerinti csoportosítása. Két ága van: a *nem-életbiztosítás* és az *életbiztosítás*.

Ágazat: *biztosítási ágazat* a *biztosítási ágon* belül az azonos vagy hasonló kockázatok csoportja. (Például a nem-életbiztosítási ágon belüli ágazat a gépjármű-biztosítás).

Általános felelősségbiztosítás: a biztosító átvállalja, - a biztosítottat a szerződésben meghatározott minőségében (pl. lakásbiztosításnál, mint az ingatlan tulajdonosa) terhelő -, azon kártérítési kötelezettségeket, melyekért a magyar jog szerint a biztosított köteles helytállni. A biztosító kockázatviselése kiterjed a személysérüléssel okozott károk, a szerződésen kívül okozott dologi károk és az ezekre visszavezethető egyéb vagyoni károk miatt támasztott követelésekre.

Általános szerződési feltételek (ÁSZF): az adott termék biztosítási fedezetére vonatkozó közös szabályai (például szerződés létrejötte, megszűnése, elévülés, stb.)

Árjegyzés: a használt gépjárművek értékelésének alapjául szolgáló, piac-megfigyelési adatok feldolgozásával kialakult, és meghatározott állapotjellemzők mellett érvényes átlagos eladási ár. (Lásd EURO TAX!)

Átdolgozás: folyamatos kockázatviselést garantáló, szerződéskötési megoldás, amelynek során a régi szerződés - közös megegyezéssel - megszűnik, az új pedig - ezzel egy időben - hatályba lép.

B

Baleset: a biztosított akaratán kívül, hirtelen fellépő külső ok, amely vagyoni károsodást, személysérülést, betegséget, munkaképtelenséget, rokkantságot vagy halált okozhat.

Baleset-biztosítás: olyan biztosítási szerződés, amely a *baleset* bekövetkezése esetén nyújt szolgáltatást a biztosított, vagy annak halála esetén a *kedvezményezett* részére.

Befektetési egységekhez kötött életbiztosítás (*unit linked*): a vegyes életbiztosítások által nyújtott szolgáltatásokat ötvözi a befektetési alapok által kínált lehetőségekkel. A szerződő által befizetett díjakat a biztosító, a szerződő által kiválasztott befektetési alapokba fekteti, a lejáratkori kifizetés mértékét ezen alapok hozama határozza meg. A szerződő a tartam során igény szerint átcsoportosíthatja megtakarítását és jövőbeni befizetéseit a felkínált alapok között.

Betöréses lopás: betöréses lopás biztosítási eseménynek minősül, amikor a tettes úgy követi el cselekményét, hogy a biztosított vagyontárgyakat tartalmazó lezárt helyiségbe:

- dolog elleni erőszakkal, vagy
- hamis kulcs használatával — nem az adott zár felnyitására készült eszközzel — de kimutatható nyomot hagyva, vagy

-
- a helyiség – rablás, vagy kifosztás útján megszerzett – saját kulcsának felhasználásával, jogtalanul hatol be.

Biztosítási ajánlat: a biztosítási igényt megfogalmazó és a szerződéskötésre irányuló egyoldalú írásbeli nyilatkozat, amely egyúttal a szerződő fél biztosítási szerződés létrehozására irányuló akaratnyilatkozata. Az ajánlatot jogi értelemben nem a biztosító teszi, hanem a biztosítási védelmet kereső (*szerződő*). Az ajánlat még nem szerződés: kétoldalú megállapodássá akkor válik, ha azt a biztosító elfogadja (*szerződés létrejötte*). Az ajánlat elfogadásáról, vagyis arról, hogy átvállalható az ügyfél kockázata, a biztosító dönt. Erre a biztosítónak a törvény szerint 15 napja van, mely meghatározott feltételek szerint további 15 nappal meghosszabbítható. Ha a biztosító a határidőn belül nem válaszol az ajánlatra, akkor a biztosítás az ajánlat eredeti tartalmával lép hatályba. A szerződő részére már az ajánlat aláírása előtt át kell adni a szerződés feltételeit is tartalmazó tájékoztatót.

Biztosítási ág: a biztosítások kockázati ismérvek szerinti csoportosítása. A biztosításoknak két ága van *nem-életbiztosítás* és az *életbiztosítás*. (Elterjedt angol nyelvű elnevezésük non-life, illetőleg life.)

Biztosítási ágazat: a *biztosítási ágon* belül az azonos vagy hasonló kockázatok csoportja. (Például a nem-életbiztosítási ágon belüli ágazat a gépjármű-biztosítás.)

Biztosítási díj: a biztosítási díj nem más, mint a biztosítási védelem ára. A biztosítási díjat a szerződő (aki legtöbbször azonos a biztosítóval) fizeti. Megkülönböztetünk első (szerződéskötéskor fizetendő első díj) és folytatólagos (első díjat követő rendszeres díjfizetés) díjakat, valamint egyszeri (általában határozott időre kötött szerződések esetében jellemző díjfizetési mód), és halasztott díjakat (szerződéskötéskor megállapodhatnak a felek díj későbbi díjfizetésében is).

Biztosítási esemény: a biztosítási esemény a szerződésben rögzített olyan jövőbeli esemény, amely kiváltja a biztosító szolgáltatási kötelezettségét. Biztosítási esemény lehet különösen

- a szerződésben megállapított károsító esemény;
- halál bekövetkezése, meghatározott életkor elérése;
- testi sérülést, rokkantságot vagy halált okozó baleset.

Biztosítási érdek: vagyonszerzési szerződést csak az köthet, aki a vagyontárgy megóvásában valamilyen okból érdekelt. Amennyiben az érdek megszűnik – pl. a tulajdonos a vagyontárgyat eladta –, a biztosítási szerződés, az ügyfél írásbeli bejelentése alapján, érdekmúlás miatt megszűnik.

Biztosítási évforduló: általában az ajánlat aláírását követő hónap első napjától (de lehet ettől eltérő időponttól is, attól függően, hogy a feltételek milyen időpontot jelölnek meg) számított egész év(ek) eltelte utáni első nap. A biztosítási évfordulónak különösen az *indexálásnál* van nagy jelentősége, de a biztosítás felmondásának határidejét is meghatározza (*lásd Biztosítás megszűnése*).

Biztosítási fedezet: egy adott biztosítási eseményre a biztosítási szerződés akkor nyújt fedezetet, ha a szerződés létrejött, a kár időpontjában érvényes és hatályos volt. Azaz a káresemény idejére vonatkozóan a szerződés díjjal rendezett és a káresemény vonatkozásában teljesülnek a törvényi és szerződési feltételek.

Biztosítási feltételek: a biztosítási szerződés tartalmi része a biztosítás feltételrendszere. A szerződés tartalmazhat általános (*általános szerződési feltételek*), és különös szabályokat (*különös biztosítási feltételek*), kikötéseket, így főleg:

- a biztosított(ak) személyét, és
- a szerződőt, valamint ezek (ha nem azonos a biztosítottal) jogait és kötelességeit,
- a kedvezményezettek személyét
- a kockázatviselés helyeit
- a kockázatviselés kezdeti időpontját,
- a biztosítás kockázati körét,
- a biztosítási szolgáltatás(ok), biztosítási összeg nagyságát, az ehhez fűzött sajátos feltételeket,
- a díj mértékét és fizetési módját,
- a kizárásokat, korlátozásokat és a mentesülési okokat,
- a kárbejelentés szabályait,
- a biztosítás hatályát, a felmondás módját, stb.

Biztosítási időszak: a szerződésben megjelölt időszak, amelyre a biztosítási díj vonatkozik. Általában egy év, de lehet ettől eltérő (általában rövidebb) is. A szerződés felmondásánál is nagy jelentősége van. (*Lásd Biztosítások megszűnése*).

Biztosítási kezdet: a biztosításban többféle kezdet létezik:

- **Jogi kezdet:** ez az a nap, amikor a szerződést a felek aláírják (megkötött szerződés esetén ennek megfelel az a nap, amikor a később elfogadott ajánlatot a szerződő, biztosított aláírta). Ez az időpont nem feltétlenül azonos sem azzal a nappal, amikor a biztosító kockázatviselése ténylegesen megkezdődik, sem a díjfizetési kötelezettség kezdetével.
- A biztosítási **kockázatviselés kezdete**. Ennek időpontját a kötvény tartalmazza.
- A biztosítási **díjfizetés kezdete**. Ennek időpontját, amely eltérhet mindkét előző időponttól, ugyancsak tartalmazza a biztosítási kötvény.

Biztosítási kötvény: a biztosítási kötvény, a biztosítási szerződés létrejöttét igazoló dokumentum, egyben a biztosító elfogadó nyilatkozata..

Biztosítási összeg: az a biztosítási szerződésben meghatározott összeg, amely a biztosítási esemény bekövetkeztekor, rendszerint a teljesítési, kockázatvállalási kötelezettség felső határa.

Biztosítás megszűnése: a biztosítás leggyakrabban a következő okok miatt szűnhet meg:

- a **szerződő** (*biztosított*) elmulasztja a **díjfizetést** (díjnemfizetés),

-
- **bekövetkezik a biztosítási esemény** (például a biztosított halála, de egyes szerződés típusokban, illetve káreseményeknél nem feltétlenül szűnik meg ezzel a szerződés – vagyonbiztosításnál csak totálkár, lopáskár eredményez megszűnést),
 - **lejár a biztosítási tartam** (például egy határozott időre kötött Casco vagy Gépjármű felelősségi biztosítás),
 - **érdekmúlás miatt** (csak vagyonbiztosításoknál – például eladják a házat, az autót),
 - **felmondás** (amennyiben a biztosítási évforduló előtt 30 nappal bármelyik fél írásban felmondja a biztosítási szerződést),
 - **lehetetlenülés** (például: nem biztosítási esemény következtében megsemmisül a biztosított vagyontárgy),
 - **átdolgozás,**
 - **közös megegyezéssel** történő szerződésbontás.

Fontos tudni, a biztosítási esemény miatti megszűnést kivéve, a biztosítót a kockázatviselés hónapjának végéig, GFB estében a kockázatviselés utolsó napjáig illeti meg a díj.

Biztosítási tartam: az az időintervallum, amíg a szerződés él, vagyis a tényleges kockázatviselés kezdetétől a biztosítási szerződés megszűnéséig tartó időszak. A biztosítási szerződés tartama lehet határozott, illetve határozatlan. A határozott tartamú szerződéseknel, a tartam a szerződéskötéskor meghatározott időszakra értendő.

Biztosítási titok: biztosítási titok minden olyan – államtitoknak nem minősülő – a biztosító, a biztosításközvetítő, a biztosítási szaktanácsadó rendelkezésére álló adat, amely az ügyfeleinek (ideértve a károsultat is) személyi körülményeire, vagyoni helyzetére, illetve gazdálkodására vagy a biztosítóval kötött szerződéseire vonatkozik. (Bit 153. §)

Biztosított (gépjármű-biztosítás esetén): a gépjármű tulajdonosa/üzembentartója és vezetője.

Biztosított (lakossági vagyon biztosítás esetén): a szerződő által a kötvényben pontos címmel (helyrajzi számmal) megjelölt ingatlan:

- tulajdonosa és tulajdonostársa(i),
- bérlője és bérlőtársa(i),
- hasznélvezője, amennyiben állandó jelleggel a kockázatviselés helyén lakik, valamint a kötvényen megjelölt biztosítottnak a kockázatviselés helyén állandó jelleggel vele vagyonközösségben, illetve közös háztartásban élő hozzátartozója.

Biztosító: az a szervezet, amely a hatályos magyar jogi szabályozás, illetve valamely hatályos tagállami szabályozás szerint biztosítási és azzal közvetlenül összefüggő tevékenységre jogosult.

Bonus-malus besorolás: a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást szabályozó 2009. évi LXII. törvény 25.§ (1) bekezdése értelmében az üzemben tartó a kármentes időszakhoz igazodó díjkedvezményre (bonus) jogosult, illetve az okozott

és a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet (malus) fizetésére köteles.

Bróker (Alkusz): olyan független biztosításközvetítő, aki az ügyfél érdekében jár el és megbízása esetén jogosult arra is, hogy az ügyfél nevében a biztosítási szerződést megkösse.

CS

Cselekvőképesség: az embernek az a képessége, hogy saját akarat elhatározásában, saját nevében jogokat szerezhessen, és kötelezettségeket vállalhat. Ez a jog kizárólag azt az embert illeti meg, aki az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezik, azaz az akarat nyilatkozata kialakításában szellemi és testi fogyatékossága nem akadályozza.

D

Díjfizetés: a biztosítási díj, szerződésben vállalt megfizetése. A díj a biztosítási időszak egészére, egy összegben és előre a hónap első napján esedékes, de a szerződések általában gyakoribb (havi, negyedéves, féléves) díjfizetést (gyakorlatilag: részletfizetést) tesznek lehetővé. A díjfizetés elmulasztása a szerződés megszűnését eredményezheti a szerződésben rögzített várakozási idő, de legalább harminc nap eltelté után. *(Lásd Biztosítási díj!)*

Díjhátralék (biztosítási évfordulóig járó casco díj): a határozatlan időtartamra, illetve az egy évnél hosszabb határozott tartamra szóló casco gépjármű szerződés biztosítási időszaka 1 év, mely időszakra vonatkozó biztosítási díj a szerződés megkötésekor nyomban esedékessé válik. A Biztosító azonban lehetőséget ad a díj részletben történő megfizetésére. A Biztosítót a biztosítási év végéig illeti meg a díj, így amennyiben érdekmúlást okozó biztosítási esemény következik be (pl. totálkár, lopáskár), úgy jogosult a szolgáltatás összegéből levonni az évfordulóig fennmaradó, időarányos díjat.

Díjtarifa: a biztosító által az adott szerződés díjának megállapításához alkalmazott számítási módszer.

E

Egyezségi megállapodás: polgári jogi szerződés, amelyben a felek abban állapodnak meg, hogy a jogosult az egyezségben rögzített összeget követelésének végleges kielégítéseként elfogadja, s további igényeiről véglegesen lemond.

A Biztosító által – a kárfelvétel alapján – megállapított kártérítési összeg, amelyet javítási számla benyújtása nélkül, ÁFA levonásával, nettó értéken szolgáltat. Az egyezségi elszámolás elfogadása egy lehetőség, ellenkező esetben a kártérítés javítási számla alapján történik (kivéve *totálkár* elszámolás).

Egyszerűsített kárrendezés (kizárólag lakossági-vagyon kárrendezés, illetve casco gépjármű károk esetében): számla nélküli teljesítési eljárás, amikor a kárszemle során a kárszakértő megállapítja a javítás, helyreállítás, illetve az egyéb károk becsült értékét, amit a károsult egyetértése esetén – egyezséggel – követelése kielégítéseként a helyszínen elfogad. Kizárólag a Biztosító által meghatározott limit alatti kárösszeg esetén lehetséges.

Előzetes fedezetigazolás: a biztosító által a biztosítási ajánlat aláírását követő, és a biztosítási szerződés létrejöttét megelőzően kiadott igazolás, amely a biztosító kockázatviselését igazolja.

EUROTAX: a gépjárművek értékelésére szolgáló számítógépes program, illetve katalógus, amely gyári, illetőleg piaci információkat tartalmaz.

EU-státuszú gépjármű: olyan jármű, amely a magyarországi forgalomba helyezés előtt az EU valamely tagállamának rendszámával és forgalmi engedélyével rendelkezik.

EU-származású gépjármű: olyan gépjármű, amelyet az EU jogszabályok értelmében teljes egészében az EU valamely tagállamában gyártottak.

É

Életbiztosítás: olyan szerződés, amelyben a biztosítási esemény a biztosított halála, vagy meghatározott időpont (életkor, nyugdíjba vonulás, stb.) elérése.

Élettárs: „Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban érzelmi és gazdasági közösségben (életközösségben) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenes ági rokonságban vagy testvéri, féltestvéri kapcsolatban.” (Ptk 685/A.§) Az élettársi kapcsolat a bejegyzett társító okirattal, vagy az állandó lakóhely szerinti jegyző igazolásával bizonyítható.

Érdekmúlás: amennyiben a biztosítási érdek megszűnik, a biztosítási szerződés is automatikusan megszűnik. Például a szerződő eladja biztosított ingatlant, gépjárművét, stb. *(Lásd Biztosítások megszűnése!)*

Értékcsökkenés: a gépkocsi káresemény előtti és a sérülések szakszerű helyreállítását feltételező állapotában mutatkozó forgalmi értékének különbsége. A két állapot közötti elvi értékkülönbség akkor is értelmezhető, ha a gépkocsit ténylegesen nem javították meg.

F

Forgalmi engedély: olyan szakhatóság által kiállított dokumentum, mely az erre kötelezett jármű közúti közlekedésben való részvételének jogszerűségét tanúsítja.

Ezek fajtái: állandó és ideiglenes forgalmi engedély, ideiglenes forgalomban tartási engedély, lassú jármű és a négykerekű segédmotoros kerékpár (quad) igazolólapja.

Függelék: azonos fogalom a *záradékkal*, azzal a különbséggel, hogy a feltételek vagy a díj módosítását nem magára a kötvényre vezetik rá, hanem külön okmányként a kötvényhez (másolatát a biztosítónál az ott lévő ajánlathoz) csatolják.

G

Gazdaságtalan javítás: amennyiben a sérült jármű helyreállítási költsége, valamint a helyreállítással felmerülő járulékos károk és költségek összege meghaladja azt az összeget, melyet a káridőponti érték és a roncsérték különbségének, és a járműcserével járó járulékos költségek összegzésével kapunk. (*Gazdasági totálkár, GTK*)

Gépjármű: a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) első számú függelékének II. b) pontjában meghatározott gépjármű, továbbá a pótkocsi, a félpótkocsi, a mezőgazdasági vontató, a négykerekű segédmotoros kerékpár (quad), a forgalomban való részvétel feltételeként hatósági jelzésre kötelezett lassú jármű és munkagép, továbbá a hatósági engedélyre és jelzésre nem kötelezett segédmotoros kerékpár.

Gépjárműverseny: zárt versenypályán, vagy a forgalom elől elzárt közúton (útszakaszon) tartott, gépjárművek számára rendezett sportrendezvény.

H

Harmadik országbeli biztosító: minden olyan biztosító, amelyiknek a székhelye szerinti ország nem tagja az Európai Uniónak.

Hozzá tartozó: Ptk. 685.§b. pontja megkülönbözteti a közeli és az egyéb hozzátartozókat az alábbiak szerint:

- **Hozzá tartozó:** az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa.
- **Közeli hozzátartozó:** a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyenes ágbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és nevelőszülő, valamint a testvér.

I

Ideiglenes behozatal: ún. harmadik országból (nem EU-tagállamból) határozott időtartamra behozott gépjármű, amelyet a vámhatóság nyilvántartásba vett, a közlekedési igazgatási hatóság V betűjelű rendszámmal ellátott, és a belföldi üzemeltetés időtartama a jogszabályokban előírt időtartamot nem haladta meg.

Indexálás: a szerződésben rögzített érték követési módszer, amelynek alapján a biztosító az inflációs hatásokat ellensúlyozza. Az indexálás általában a biztosítási összeget és ezzel együtt a biztosítási díjat érinti. Az érték követés egyes szerződések esetében kiterjed az önrészre és egyéb elemekre is. A biztosítási összeg érték követő módosításáról és annak mértékéről, valamint a díj változásról a biztosító a szerződőt, a biztosítási évfordulót megelőző 60 nappal megelőzően köteles értesíteni.

Információs Központ (MABISZ): a gépjármű üzemeltetése során harmadik személyeknek okozott károkból eredő kárigények érvényesítése érdekében adatok közlése és egyéb, külön jogszabályban meghatározott feladatok ellátása érdekében létrehozott szervezet. A károsult tehát az Információs Központhoz fordulhat, ha szeretné megtudni, hogy a neki kárt okozó jármű melyik biztosítónál rendelkezik kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással.

Ismeretlen gépjármű: az a gépjármű, amely nem azonosítható, illetve utólag sem azonosítható, mivel elhagyta a baleset helyszínét, vagy azonosító adatokkal nem rendelkezik, illetve azokat meghamisították vagy nem felismerhetőek.

Írásbeliség a biztosításban: a biztosítási szerződés a felek írásbeli megállapodásával jön létre, és a jogviszony tartalmával kapcsolatos bizonyos jognyilatkozat (például felmondás) csak írásban érvényes.

J

Járadék: olyan kártérítési mód, amelynek esetén a károsult rendszeres időközönként, többnyire azonos összegű kártérítésre tarthat igényt (pl.: jövedelempótló, tartáspótló járadék, stb.).

Járulékos károk: a biztosítási eseménnyel összefüggésben felmerülő, de nem a sérült gépjármű helyreállításával közvetlenül kapcsolatban felmerült károk, (értékcsökkenés, jövedelemvesztés, elmaradt haszon, stb.).

Egyéb vagyron károknál ezt hívják közvetett vagy következményi károknak is: (pl.: a tűz oltásához használt víz, a tűzkár mellett további károkat is okoz. A biztosítási feltételek határozzák meg, hogy a következményi (járulékos) károkra fedezetet nyújt-e.

Járulékos költségek: a biztosítási eseménnyel összefüggésben felmerült, de nem a sérült gépjármű helyreállításával közvetlenül kapcsolatban felmerült költségek (szállítási és tárolási költség, közlekedésigazgatási költségek stb.).

Jelzálog: általában az ingatlanokra, vagy nagyobb értékű ingó vagyontárgyakra (pl.: gépkocsi) bejegyzett jog, amely szerint a tulajdonos csak korlátozottan rendelkezhet a vagyontárgy felett. A jelzálogjogot általában hitelek vagy egyéb követelések biztosítékául kötik ki a pénzügyintézetek, és akkor közhiteles, ha azt bejegyeztetik az ingatlan-nyilvántartásba, illetve gépkocsik esetében a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) nyilvántartásába is

Jogalap elbírálás: a biztosítási esemény bekövetkezésére vonatkozó adatok és körülmények értékelése, amelynek nyomán eldöntendő, hogy fennállnak-e és milyen arányban a jogszabályban, és a biztosítási szerződésben meghatározott feltételek a kártérítés, illetve a biztosítási szolgáltatás nyújtására.

Jutalék: a Biztosító megbízottjai számára - a teljesítés ellenértékéeként – fizetett, szerződésben vállalt összeg. A biztosító a szerződéskötések után, általában az éves díj alapján, előre meghatározott jutalékot, a rendezett károk után pedig megbízási díjat fizet a megbízottak részére. *(Lásd megbízottak!)*

K

Kárbejelentés: a biztosított (károsult) közlése, amellyel a biztosítási esemény bekövetkezését bejelenti a biztosítónak. A jogszabályok és szerződési feltételek tartalmazzák azt a határidőt, amelyen belül a kárbejelentést meg kell tenni. (Például a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás esetében a károkozó kárbejelentési határideje 5 munkanap, a károsulté 30 nap. Casco szerződések esetében 2 munkanap a kárbejelentési határidő, stb.) Elmulasztása a biztosító mentesülését eredményezheti, ha a késedelmes kárbejelentés miatt lényeges körülmények kideríthetetlené válnak.

Kárelőzmény: a bejelentett káresemény résztvevőinek korábbi káreseményeiről szóló dokumentumok, akár társaságunknál, akár más társaságnál tarják nyilván.

Kárenyhítés: a már bekövetkezett kár *biztosítási esemény* károsító hatásait csökkentő magatartás. Ellentétben a kármegelőzéssel ez a kötelezettség szerződési kikötés nélkül is terheli a károsultat! A károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható. A Biztosító nem köteles megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

Ha a biztosítási összeg a vagyontárgy értékénél kisebb, a biztosító a kárenyhítés költségeit olyan arányban köteles megtéríteni, ahogy a biztosítási összeg a vagyontárgy értékéhez aránylik.

Káresemény: egy adott időpontban váratlanul bekövetkezett biztosítási esemény.

Káresemény (gépjármű-biztosítás esetén): egy adott időpontban váratlanul bekövetkezett biztosítási esemény, függetlenül a résztvevők számától és attól, hány gépjármű, tárgy rongálódott, illetve személy sérült meg. Több azonos okból bekövetkezett, időben összefüggő kár egy káreseménynek minősül.

Káresemény (lakossági vagyon biztosítás esetén): egy adott időpontban váratlanul bekövetkezett biztosítási esemény, amely a biztosított vagyontárgyakban károsodást okozott. Több azonos okból bekövetkezett, időben összefüggő kár egy káreseménynek minősül.

Kárfelvételi költség: a biztosítótársaságok és egyesületek egymás között írásban rögzített megállapodása alapján a kölcsönösen egymásnak elvégzett károk kárfelméréséért és a kárszámításáért járó költség.

Kárfelvételi jegyzőkönyv: Biztosító által használt nyomtatvány, melyre a kárfelvétel során rögzíteni kell a megfelelő rovatokban a kárüggyel, illetve a jármű sérüléseivel kapcsolatos adatokat.

Kárvédelmi képviselő: a Bit. 3. § 24. pontjában meghatározott határon átnyúló szolgáltatás esetében a biztosító által a gépjármű-felelősségi károk rendezésével, a biztosító peres és peren kívüli képviselőjével megbízott, illetve arra jogosult személy vagy szervezet.

Kárvédelmi érték: a biztosított gépjármű piaci eladási értéke a biztosítási esemény bekövetkezésekor.

Kárvédelmi megelőzés: anyagi vagy személyi károk megelőzésére irányuló tevékenység. Jelentősége túlnő a biztosítás keretein; érdeke és **kötelessége mindenkinek:** társadalomnak, államnak, a gazdasági szervezeteknek, önkormányzatoknak, lakosságnak, és a biztosítóknak. Önmagában azonban nem képes helyettesíteni a biztosítást. Nem csak azért, mert általában költséges, hanem főképpen azért, mert a legtökéletesebb kárvédelmi megelőzési megoldások mellett sincs tökéletes biztonság, a kár esélye soha, sehol és semmikor sem küszöbölhető ki.

A károsult a kár elhárítása érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A biztosítónak nem kell a megtérítenie a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. A biztosítási szerződésben a felek megállapodhatnak a kárvédelmi megelőzés feltételeiben, azonban a kárvédelmi megelőzési kötelezettség ilyen megállapodás hiányában is terheli a szerződőt illetve a biztosítottat.

Kárvédelmi megosztás: a károkozásért való felelősség százalékos megosztása a károkozásban részt vevők között a közrehatás arányában. Ha például a bekövetkezett ütközésért "A"-t 70%-ban, "B"-t pedig 30%-ban terheli a felelősség, akkor "A" (illetőleg felelősségbiztosítója) "B" kárának 70%-át, míg a "B" részes (illetőleg felelősségbiztosítója) "A" kárának 30%-át köteles megtéríteni. A baleset valamennyi résztvevője közrehatási százalékainak összege nem haladhatja meg a 100%-ot.

Kárvédelmi rendezés: a kárvédelmi rendezési eljárás a bekövetkezett kár, biztosítóhoz történő bejelentésével kezdődik és a szolgáltatási (kártérítési) igény teljesítésével vagy annak elutasításával fejeződik be.

Kárvédelmi rendezési limit: a biztosító – a hatályos kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvényben, illetve a biztosítási szerződésben foglalt - szolgáltatási kötelezettségének felső határa.

Kárvédelmi rendezési megbízott (gépjármű-biztosítás esetén): a gépjármű-felelősségbiztosítást művelő biztosító más EU tagállamban működő megbízottja, aki a biztosító által biztosított gépjármű üzemeltetése kapcsán felmerült kárigényeket a károsult lakóhelye (székhelye) szerinti tagállamban kezeli és rendez, valamint a biztosítót a károsulttal szemben képviseli. *(Lásd Levelező!)*

Kárvédelmi rendezési megbízott (lakossági vagyon biztosítás esetén): minden olyan természetes vagy jogi személy, akinek a részére a biztosított írásbeli

meghatalmazást adott arra vonatkozóan, hogy a biztosító felé a kárügyben a biztosított nevében eljárjon.

Káronszerzés tilalma: a károsultat a károkozó köteles olyan helyzetbe hozni, mintha a károkozás meg sem történt volna. A károsult nem gazdagodhat a károkozás kapcsán. Ha egy 70%-os műszaki állapotú gépkocsi totálkára esetén a károsult egy új (100%-os) autó értékét kapná, előnyösebb helyzetbe kerülne, mint a károkozás előtt. A káronszerzés tilos, jogszabályba ütközik. A 30%-os különbözetet a károsultnak kell viselnie.

Károsult: az a személy, akinek testi/szellemi épségében, illetve vagyonában károsodás következett be.

Károsult (gépjármű-biztosítás esetén): a gépjárművel okozott kár érvényesítésére jogosult személy vagy szervezet (kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés esetében). A gépjárműben biztosítási esemény következtében keletkezett kár vagy annak okaként keletkezett kár érvényesítésére jogosult személy vagy szervezet.

Károsult (lakossági vagyon biztosítás esetén): az a természetes vagy jogi személy, aki az érvényben lévő biztosítási feltételek szerint a biztosítási esemény bekövetkezése esetén kártérítésre jogosult.

Kártalanítási Szervezet (MABISZ): a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást művelő biztosítók által működtetett szervezet, amelynek feladata a belföldi károsult más tagállamban elszenvedett kára kapcsán a kárigények elbírálása és kielégítése külön törvényben meghatározott esetekben.

Kártalanítási Számla: a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást művelő, a Magyar Köztársaság területén értékesítő biztosítók által létrehozott és folyamatosan finanszírozott pénzalap, amelynek célja a szerződéskötési kötelezettség ellenére kötelező felelősségbiztosítással nem rendelkező üzembentartók vagy – a jogszabályban meghatározott korlátozásokkal – az ismeretlen üzembentartók gépjárműve által, valamint az ismeretlen gépjárművel okozott károk megtérítése. A Kártalanítási Számlát a MABISZ kezeli.

Kedvezményezett: az a személy (az élet-, és balesetbiztosításban általában név szerint is megjelölik, ha nem, akkor maga a biztosított, vagy az ő örököse minősül kedvezményezettnek), akinek a biztosítási esemény bekövetkeztekor a biztosító a biztosítási összeget kifizeti. (Vagyonbiztosításnál kedvezményezett nincs, de lehet szolgáltatásra jogosult más személy – pl. bank, lízing cég, stb. -, vagy engedményes, ha ilyen nem jelölnek, akkor a tulajdonosnak - vagy törvényes örökösének - jár a térítés.)

Kizárás: a jogszabály, vagy a biztosítási szerződés mindig meghatározza a kockázatok körét, amelyekre az kiterjed. Az egyértelműség, az utólagos viták lehető elkerülése érdekében azonban a jogszabályban vagy a biztosítási szerződésben felsorolják azokat a gyakrabban előforduló eseményeket, amelyekre nem terjed ki a biztosítási kockázat köre.

Kiegészítő biztosítások: önállóan nem, csak az alapbiztosítás mellé köthető egyéb, kiegészítő biztosítás, mellyel az alapbiztosítás szolgáltatási köre kibővül.

Kockázat: a kockázat nem más, mint a kár esélye, külső körülményekből eredő és a vállalt veszélyhelyzetek összessége. Kockázatnak nevezik a biztosításban gyakran magát a biztosítási eseményt (például "tűzkockázat"), továbbá a biztosító által elvállalt fedezetet is sokszor a "kockázat" szóval jelölik.

Kockázat-elbírálás: a Biztosítónak az ajánlat elfogadásáról, vagy annak elutasításáról való döntés folyamata: az ügyfél által – rendszerint az ajánlatban - közölt feltételek (kárveszélyesség fokának, kockázati veszélyhelyzetek összességének, stb.) elemzése, mérlegelése és ennek függvényében a legmegfelelőbb díjszabás, záradékok, pótdíj, kizárások, stb. alkalmazása.

Kormányrendelet: a gépjárművek kötelező felelősségbiztosításáról szóló mindenkor hatályos jogszabály, 2001. január 1. napját megelőző károkra az 58/1991.(IV.13.) sz. Korm. Rendelet, a 2001. január 1. napja után bekövetkezett károkra a 171/2000.(X.13) sz. Korm. Rendelet, a 2004. július 1. napja után bekövetkezett károkra a 190/2004.(VI. 8) sz. Korm. Rendelet, 2007. július 1. napja után, de 2010.01.01. napját megelőzően bekövetkezett károk esetében a 134/2007. (VI. 13.) Korm. Rendelettel módosított 190/2004.(VI. 8) sz. Korm. Rendelet. Ezt a jogviszonyt 2009. január 1-től a 2009. évi LXII. törvény szabályozza. *(Lásd Törvény!)*

Kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás: Magyarországon gépjármű és segédmotoros kerékpár csak akkor vehet részt a forgalomban, ha üzemmentartója érvényes felelősségbiztosítással rendelkezik. A biztosítás bármelyik - ilyen üzletággal foglalkozó - biztosítónál megköthető. A szerződés megkötését a hatóságok közül – a rendőrség - is ellenőrzi. Ha az üzemmentartó a díjat nem fizeti meg, az esedékességtől számított 60. napon a szerződés automatikusan megszűnik. Az üzemmentartó által okozott károkat a *Kártalanítási Számla* terhére ilyenkor is megfizeti a MABISZ, de a kifizetett kártérítési összeget a károkozótól visszaköveteli (*regressz*).

Közeli hozzátartozó: *lásd Hozzátartozó!*

Közlési kötelezettség: a jogszabályok és a biztosítási feltételek jogkövetkezményekkel írják elő a közlési kötelezettséget. A szerződő és a biztosított a szerződéskötéskor köteles a biztosítás elvállalása szempontjából minden olyan lényeges körülményt közölni, amelyet ismert vagy ismernie kellett, feltéve, hogy arra kérdést tettek fel. Az ilyen körülményt sem elhallgatni, sem azzal kapcsolatosan valótlan adatot közölni nem szabad. Kár esetén ez a biztosító mentesülését vonhatja maga után.

Közrehatás: ha a kár bekövetkezésében a biztosítási eseményen kívül más károsító esemény vagy tényező is közrehatott a biztosító a kárt csak olyan mértékben téríti meg, amilyen mértékben az a biztosítási eseménynek tudható be. Például az elhanyagolt állapotú kéményt a szélvihar ledönti, és ezzel kárt okoz a tetőszerkezetben. A feltételszerű biztosítási esemény bekövetkezett, ugyanakkor a kár bekövetkezésében a kémény rossz állapota is közrejátszott, ezért a kár csak közrehatás alkalmazásával téríthető.

Ugyanezek a szabályok érvényesek a gépjármű felelősségi károk esetében, ahol a károsult felróható magatartása, közrehatása a káresemény bekövetkezésében

kármegosztáshoz vezethet. (Például a károkozó gépjármű vezetője nem adta meg az elsőbbséget, a károsult gépjárművezetője pedig a megengedettnél nagyobb sebességgel közlekedett.)

Közvetett (következményi) kár: az a másodlagos kár, amely a vagyonbiztosítási eseménynek csak következménye, gyakran óhatatlan kísérőjelensége (például tűzkárnál az oltáshoz használt víz által okozott kár). A biztosítási feltételek meghatározzák, hogy a biztosítási fedezet kiterjed-e, és ha igen, mely közvetett (járulékos, következményi) károkra. *(Lásd Járulékos kár!)*

Kezelő Hivatal (KH): az a Hivatal (Büro), amely felhatalmazást kapott a kárigény kezelésére és rendezésére.

Külföldi: a devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2001. évi XCIII. Törvény 2. §-ának 2. pontjában meghatározott fogalom.

Különös biztosítási feltételek: a kiegészítő biztosításokra kidolgozott biztosítási feltételek, melyeket az alapt biztosításokra vonatkozó *Általános feltételekkel* együtt kell értelmezni és alkalmazni.

L

Levelező: biztosító, egyéb szervezet vagy személy, akit, vagy amelyet a működésük szerinti ország Nemzeti Irodájának jóváhagyásával más országban működő biztosító, illetve harmadik országbeli biztosító jelöl a biztosítottjai által a levelező országában okozott károk kezelésére és rendezésére.

M

MABISZ kár: olyan károk szakmailag elterjedt gyűjtőneve, ahol a biztosítási fedezet hiánya miatt a gépjármű felelősségi kárt a MABISZ fogja megtéríteni, vagy ahol a fedezet nincs tisztázva.

Maradványérték (roncsérték): a biztosított vagyontárgy káreseményt követően beállt értéke. A gépjármű olyan mértékben sérült, hogy a helyreállítása, vagy javítása már nem gazdaságos, vagy technikailag nem lehetséges. A maradvány a tulajdonos/üzembentartó birtokában marad, a továbbiakban szabadon rendelkezik vele. *(Lásd Gazdasági totálkár, Műszaki totálkár!)*

Megbízottak: a biztosítók - általában ügynökeik révén - bevonnak megbízottakat is a biztosítási tevékenység különböző fázisainak (többnyire biztosítások megkötése, díjbeszedés, kárrendezés) ellátásába. A megbízottak lehetnek természetes vagy jogi személyek. A biztosítók nem munkaviszonyt, hanem – polgári jogi szerződés keretében - megbízásos viszonyt létesítenek velük. A biztosító a szerződéskötések után, általában az éves díj alapján, előre meghatározott *jutalékot*, a rendezett károk után pedig megbízási díjat fizet részükre. A biztosító felel a megbízottjáért.

Mentesülés: a biztosító a Ptk.-ban és a szerződési feltételekben rögzített esetekben mentesülhet a kártérítési kötelezettség teljesítése alól, mint például a következő esetekben:

- károsult a bekövetkezett káreseményt nem jelenti be megfelelő időben (a tudásra jutástól számított 2, halál és baleseti kár esetén 5 munkanapon belül) a biztosító társaságnak, így lényeges körülmények kideríthetlenné válnak. (Például hónyomás kárt nyáron jelenti be a biztosított);
- károsult a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének nem tesz eleget. (Például a lakáskulcsát az irataival együtt elveszti, de az ajtó zárjait rövid időn belül nem cseréli ki, így az elkövetők az elvesztett kulccsal akadálytalanul hatolnak be a biztosított lakásába.);
- ha a kárt a (biztosított) vagy a (szerződő), illetőleg a közös háztartásban élő hozzátartozók jogellenesen szándékosan, vagy súlyosan gondatlanul okozták.

Műszaki totálkár (MTK): a jármű karosszériája (alváza) olyan mértékben sérült, hogy a helyreállítása technikailag nem lehetséges, vagy ellopták.

N

Nem-életbiztosítás: az *életbiztosítási* ágba nem tartozó ágazatok; pl. vagyonbiztosítás, felelősségbiztosítás.

Nemzeti Iroda: a Magyar Köztársaság területén kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással foglalkozó biztosítók szervezete, amely ellátja a nemzetközi gépjármű-biztosítási egyezményből és a kapcsolódó egyezményekből eredő koordinációs, kárrendezési és elszámolási feladatokat; a Nemzeti Iroda ellátja továbbá a Kártalanítási Szervezet és az Információs Központ e jogszabályban meghatározott feladatait. A Nemzeti Iroda a Magyar Biztosítók Szövetsége (a továbbiakban: MABISZ) szervezetén belül működik, jogait és kötelezettségeit a MABISZ gyakorolja.

Nemzetközi felelősségbiztosítási bizonylat: *zöldkártya* vagy más nemzeti irodák közötti megállapodást tanúsító okirat.

NY

Nyugta: adóigazgatási azonosításra alkalmas bármely olyan bizonylat, amely legalább a következő adatokat tartalmazza:

- a nyugta sorszáma;
- a nyugta kibocsátójának neve, címe, adószáma;
- a nyugta kibocsátásának kelte;
- a fizetett összeg.

(A mindennapi szóhasználatban gyakran keveredik a számla és a nyugta fogalma. A nyugta az ellenérték átvételét igazolja. Például a biztosítási szerződés megkötésekor fizetett első díj átvételét igazoló bizonylat.)

O

Objektív (fokozott) felelősség: a fokozott veszéllyel járó tevékenység során okozott károkért az üzembentartó az általános – vétkességen alapuló - felelősségnél szigorúbb felelősséggel tartozik. A károsultnak azt kell bizonyítania, hogy a kára a veszélyes üzemi tevékenységből ered. Az üzembentartó felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kár üzemkörén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. (pl.: ha gyalogos féktávolságon belül a gépkocsi elé lépett.)

Ö

Önrészesedés: a kár azon része, amelyet a szerződés alapján a biztosított magára vállal. A biztosító a szerződésben megjelölt önrészesedés alatti károkat nem téríti meg, illetve az önrészt meghaladó károknál az önrész összegét minden kárból levonja.

P

Pro rata (alulbiztosítás): esetén a biztosító a kárt csak arányosan téríti meg; mégpedig olyan mértékben, ahogy a biztosított vagyontárgy tényleges értéke aránylik a biztosítási összeghez.

R

Reaktiválás (újra érvénybe helyezés): reaktiválás az, amikor megszűnt biztosítást - a biztosítási szerződésben meghatározott feltételek mellett, meghatározott időn belül - újra érvénybe helyeznek. Reaktiválásra kizárólag akkor van lehetőség, amennyiben a szerződés megszűnés a Biztosítónak róható fel.

Regressz (visszkereset): törvényi engedmény, amennyiben a más által a biztosítottnak okozott kárt a szerződő direkt biztosítása alapján a biztosító megtérítette, az avult károkori összeget a károkozótól visszakövetelheti. Regressz jogával, és törvényi engedményi jogával élhet a biztosító a felelősségbiztosítás esetén is, ha biztosítottja jogellenesen szándékosan, vagy súlyosan gondatlanul okozta a kárt. (A károsultat azonban ilyenkor kártalanítani kell!) Amennyiben a biztosító a kárt megtérítette, őt illetik meg azok a jogok, amelyek a biztosítottat illeték meg a kárért felelős személlyel szemben, kivéve, ha ez a biztosítottal közös háztartásban élő hozzátartozó (Ptk. 558. § (1) bekezdés.).

Respiro: a biztosítási díj esedékességétől számított - és a szerződésben rögzített – időszak, amely alatt a biztosító a díj megfizetése nélkül is kockázatban áll, de szolgáltatása esetén jogában áll a kártérítésből ezen időszakra eső díjat levonni, mint *díjhátralékot*. A díjfizetés elmulasztása a szerződés megszűnését eredményezi. Tartama általában 30 nap, de a felek ennél hosszabb respiro-ban is megállapodhatnak.

Részleges kár: a vagyonbiztosítási esemény során a vagyontárgy, vagy vagyonérték részbeni károsodása, amely javítással, pótlással helyreállítható. A biztosító ebben az esetben a javítással, helyreállítással kapcsolatos költségeket téríti meg.

Sz

Szabad forgalomba bocsátás: vámeljárást, melynek során a harmadik országokból behozott, és belföldön forgalomba helyezni kívánt járművek után az importáló megfizeti a vámot, az áfát, a regisztrációs adót és a környezetvédelmi termékdíjat.

Számla: olyan bizonylat, amelyet áru értékesítésekor vagy szolgáltatás teljesítésekor állítanak ki. Tartalmazza a vevő és szállító azonosítására szolgáló adatokat (pl. név, cím, adószám), a teljesítésre vonatkozó adatokat (áru vagy szolgáltatás megnevezése, mennyisége, értéke), illetve a kifizetéssel kapcsolatos adatokat (fizetési mód, esedékesség, bankszámlaszám). A számvitelre, illetve az adózásra vonatkozó jogszabályok előírják azokat a formai és tartalmi követelményeket, amelyeket a bizonylatnak teljesítenie kell. (Munkadíj vonatkozásában mellékletként az Audatex kalkuláció is elfogadható. A mindennapi szóhasználatban gyakran keveredik a számla és a *nyugta* fogalma. A számla az ügylet teljesítésére vonatkozik.)

Számlás kárrendezés: a kártérítési összeg alapja a helyreállítás/újra beszerzés során, a kárfelvételi jegyzőkönyvben rögzített helyreállítási módnak megfelelően kiállított, az ÁFA tartalmát és mértéket igazoló számla (és nem a kárszakértő által számla nélküli kártérítést feltételezve kalkulált kárösszeg, lásd *Egyezségi megállapodás*), melynek összegét a biztosító a kárrendezési szabályok figyelembe vétele mellett téríti meg. A számla összegéből a biztosító indokolt esetben levonásokat érvényesíthet (például gépjárműkár esetén: indokolatlanul magas óradíj, -alkatrészár, alkatrész beszerzési bizonylat benyújtásának hiánya miatt; lakossági vagyon üvegkár esetén: sima üveg helyett biztonsági üveg beépítése; magasabb minőségű anyaggal történő pótlás) stb. (*Lásd Túlszámlázás!*)

Szerződő: amennyiben nem azonos a biztosítóval a szerződő kezdeményezi a szerződéskötést (*biztosítási ajánlat*), ő jogosult a jognyilatkozatok megtételére, és a biztosító is hozzá intézi azokat. A szerződő köteles minden esetben a biztosítási díj megfizetésére is. Ha a szerződő és a díjfizető nem azonos, akkor a díjfizető köteles a biztosítási díj megfizetésére.

Szerződés létrejötte: a szerződő fél által tett írásbeli ajánlatot a biztosító kifejezett nyilatkozattal elfogadhatja (kötvény), mellyel a biztosítási szerződés létrejön. A

biztosítási szerződés akkor is létrejön, ha a biztosító az ajánlat kézhezvételétől számított 15 napon belül nem nyilatkozik.

Szívességi kárfelvételi költség: amennyiben a társaságunknál gépjármű-felelősségbiztosítással, vagy egyéb biztosítással rendelkező partnerünk károsultként olyan gépjárműkár felmérését kéri, amely kár előre láthatólag nem biztosítási eseményként kerül térítésre, vagy ún. partner szívességi kárfelmérés történhet. Ennek költségét az Ügyfél viseli. (például ha Casco biztosítás nincs a sérült járműre.)

T

Tagállam: olyan ország, amely tagja az Európai Uniónak.

Területi hatály: földrajzilag, közigazgatásilag, helyrajzilag, természetben vagy egyéb alkalmas módon meghatározott fogalom. A biztosítási szerződésben azt jelenti, hogy a biztosító csak a meghatározott területen bekövetkezett biztosítási eseményekre visel kockázatot.

Totálkár: a biztosított gépjármű teljes megsemmisülése, eltűnése, vagy olyan mértékű károsodása, hogy a helyreállítás, vagy a javítás már nem gazdaságos, vagy nem lehetséges. A Biztosító a jármű káridőponti értékének és esetleges maradványértékének különbözete alapján szolgáltat, a törvény és a szerződési feltételek figyelembevételével, azaz a különbözetből levonásra kerülhet továbbá a casco önrész, díjhátralék, illetve egyéb levonások. *(Lásd Maradványérték, Gazdasági totálkár és Műszaki totálkár!)*

Törzskönyv: a jármű tulajdonjogát igazolja mind a gépjármű, mind a forgalomban való részvétel feltételeként hatósági jelzésre kötelezett jármű esetében.

Törvény: minden olyan törvény, mely biztosítási jogviszony szempontjából rendelkezéseket tartalmaznak. Ilyen különösen a Polgári Törvénykönyv (1959. évi IV. törvény - Ptk.), a biztosítókról és biztosítási tevékenységről szóló törvény (2004. évi LX törvény – Bit), a gépjárművek kötelező felelősségbiztosításáról szóló törvény a (2009. évi LXII törvény.-Gfbtv).

Túlbiztosítás: a vagyonbiztosításnak az az esete, amikor a biztosítási összeg a káridőponti, vagy az új értéknél magasabb. Túlbiztosítás esetén, ha feltételszerű biztosítási kár történt, kártérítés legfeljebb a káridőponti értékig (esetleg a biztosítási szerződés rendelkezései alapján a káridőponti új értékig, vagy a várható értékig) nyújtható, az ezt meghaladó biztosítási összegre jutó díjat a biztosító a biztosítottnak köteles visszatéríteni. (Társaságunk lakásbiztosításainál a kártérítés felső limithatára a káridőponti új érték).

Türelmi idő (*respiro*): a díj esedékességétől számított 30 napos (kötelező felelősségbiztosítás esetén 60 napos) időszak, melynek a díj megfizetése nélkül történő leteltével a szerződés – amennyiben egyéb okból még nem szűnt meg – díjnemfizetéssel megszűnik.

Túlszámlázás: a javítási számla azon tétele(i), amely(ek) a kárfelvételi, illetve pótszemle jegyzőkönyvön nem, vagy nem a szakma szabályainak, a gyártó

előírásainak, a Biztosító által meghatározott és engedélyezett javítási, helyreállítási technikának, vagy a szerződési feltételeknek megfelelően szerepel(nek).

U

Új érték: amennyiben a vagyonbiztosítási szerződés új értékre jön létre, akkor a kártérítés is új értéken történik. Az új érték szerinti kártérítési mód célja, hogy a károsodott vagy megsemmisült vagyontárgy újra beszerzését vagy helyreállítását fedezze. Gyakori, hogy egy-egy vagyontárgy azért nem kapható, mert gyártását abbahagyták, a helyettesítő új gép, berendezés már magasabb műszaki fokot képvisel és ezért esetleg jóval drágább. A térítés megállapításánál ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy csak a károsodott vagyontárggyal azonos paraméterű ingóság új értékét lehet figyelembe venni. Általában véve, tehát az új érték szerinti térítési mód érdemben nem sérti a biztosításnak azt a sarkalatos elvét, amely szerint a biztosítás nem vezethet gazdagodáshoz.

Unit linked: lásd *Befektetési egységhez kötött életbiztosítás*.

Ü

Ügyfél: a szerződő, a biztosított, a kedvezményezett, a károsult, a biztosító szolgáltatására jogosult más személy, illetve adatvédelmi szempontból ügyfélnek tekinthető a létre nem jött biztosítási szerződés esetén az ajánlattevő is.

Ügyfélnek tekinthető az is, akivel szemben társaságunk visszkereseti igényt kíván érvényesíteni.

Üzemben tartó: a gépjármű tulajdonosa, vagy a telephely szerinti ország hatóságai által kibocsátott okiratba bejegyzett üzembentartója.

V

Változásbejelentési kötelezettség: a jogszabályok és a szerződési feltételek tartalmazzák azokat a lényeges körülményeket, amelyek megváltozását a biztosítónál írásban meghatározott határidőn belül be kell jelenteni. Ennek elmulasztása vagy késedelmes teljesítése a biztosító mentesülését eredményezheti.

Vámérték: az érvényes jogszabályokban (2913/92 EGK rendelet, 2454/93 EGK rendelet és a 2003. évi CXXVI. törvény) részletezettek szerint az EU területén kívülről Magyarországra importált áru beszerzési ára. A vámértékbe beleszámít a magyar határig történő szállítási, rakodási és esetleges biztosítási költség is.

Vámteher: a behozatali vám, továbbá a nem közösségi díjak és adók (a vámigazgatási eljárás során megállapított olyan fizetési kötelezettség, amelynek kiszabását és beszedését külön jogszabályok a Vám- és Pénzügyőrség hatáskörébe utalják. (Például az áfa, a regisztrációs adó és a környezetvédelmi termékdíj).

Vezetői engedély (jogosítvány): hatósági igazolás arról, hogy a gépjármű vezetője a közúti forgalomban a megszerzett kategóriájú vezetői engedéllyel az adott járművet vezetheti.

Vétőképesség: vétőképés az a természetes személy, akitől az életkora szellemi fejlettsége alapján el lehet várni, hogy magatartása jogellenességét felismerje. Akinek az adott káresemény vonatkozásában belátási képessége hiányzik vagy fogyatékos, vétőképtelennek minősül.

„Akinek belátási képessége hiányzik vagy fogyatékos, felelősségre nem vonható. Helyette gondozója felel, kivéve, ha bizonyítja, hogy a felügyelet ellátása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.” (Ptk. 347. § (1) bekezdése) „A károkozó belátási képessége hiányára vagy fogyatékoságára nem hivatkozhat, ha ezt az állapotát maga idézte elő.”(Ptk. 347. § (3) bekezdése)

Z

Záradék: a záradékok legtöbbször kiegészítő, az általánostól eltérő, speciális, kiegészítő feltételeket tartalmaznak, korlátozva, vagy adott esetben kiterjesztve a biztosító helytállási kötelezettségét, illetve jelezve valamely speciális körülmény fennállását.

Zöldkártya: nemzetközi gépjármű-felelősségbiztosítási bizonylat (kártya), amelyet a Nemzeti Iroda nevében a biztosítók állítanak ki a biztosított számára, a meglátogatott országban megkívánt kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet meglétének igazolására.